

Quickscan natuur - Bartelinkslaantje, Hengelo

COLOFON

Quickscan natuur – Bartelinkslaantje, Hengelo

OPDRACHTNEMER	idverde Advies Oude Apeldoornseweg 41 7300 AD Apeldoorn T +31 55 312 40 70 E adviesapeldoorn@idverde.nl
OPGESTELD DOOR	██████████ (Adviseur ecologie)
VRIJGEGEVEN DOOR	██████████ (Adviseur ecologie)
OPDRACHTGEVER	Gemeente Hengelo t.a.v. ██████████ Postbus 18 7550 AA Hengelo
PROJECTNUMMER	725220073
STATUS	Definitief
VERSIE	1.0
DATUM	20-09-2022

In deze rapportage is gebruik gemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Op deze gegevens rusten auteursrechten. Het schriftelijk of digitaal delen of publiceren van (een deel van) de gegevens uit de NDFF is niet toegestaan zonder toestemming van BIJ12, uitgezonderd aan bevoegd gezag in het kader van een vrijstellings- of ontheffingsprocedure of voor intern gebruik van de opdrachtgever voor de duur van het betreffende project.

idverde Advies bv is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden, kaartmateriaal inclusief getoonde begrenzingen of andere gegevens verkregen van idverde Advies bv. De opdrachtgever vrijwaart idverde Advies bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. idverde Advies bv is lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische adviesbureaus. Hierdoor zijn wij goed op de hoogte van de nieuwste ontwikkeling op het gebied van ecologie en wetgeving. Door de inzet van conform de wet ter zake kundige ecologen, waarborgen wij daarnaast onze onderzoekskwaliteit. Omdat ecologisch (veld)onderzoek een momentopname is, kan aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. idverde Advies bv is niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

INHOUD

COLOFON		2
1. INLEIDING		4
1.1 Aanleiding	4	
1.2 Afbakening onderzoek	4	
1.3 Leeswijzer	4	
2. WERKWIJZE		5
2.1 Quickscan: bronnenonderzoek	5	
2.2 Quickscan: veldbezoek	5	
2.3 Effectenbeoordeling	5	
3. PLANGEBIED		6
3.1 Plangebied en voorgenomen ontwikkeling	6	
3.2 Algemene biotoopomschrijving plangebied	8	
3.1 Natura 2000	8	
4. RESULTATEN SOORTENBESCHERMING		10
4.1 Vaatplanten	10	
4.1 Grondgebonden zoogdieren	10	
4.2 Vleermuizen	10	
4.3 Vogels met jaarrond beschermde nesten	11	
4.4 Overige broedvogels	11	
4.5 Vissen	11	
4.6 Amfibieën	11	
4.7 Reptielen	12	
4.8 Ongewervelden	12	
4.9 Risicosoorten	12	
5. TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING (WNB)		13
5.1 Grondgebonden zoogdieren	13	
5.2 Vleermuizen	13	
5.3 Vogels	13	
5.4 Amfibieën	14	
5.5 Algemene zorgplicht	14	
6. CONCLUSIE EN ADVIES		15
6.1 Conclusie soortenbescherming	15	
6.1 Conclusie gebiedsbescherming	16	
7. LITERATUURLIJST		17

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De opdrachtgever is voornemens om op de locatie Bartelinkslaantje, gelegen in het groene gebied parallel aan de A1, tussen de woonwijken Hasseler Es en Kleine Dreine, een nieuwe woonwagenlocatie te realiseren. Werkzaamheden betreffen in de kern het aanleggen van riolering en nutsvoorzieningen, het uitvoeren van voorbereidende grondwerkzaamheden om verzakking van woningen te voorkomen en het plaatsen van de woonwagens. Ruimtelijke ingrepen, zoals het verwijderen van bomen, kunnen (negatieve) effecten hebben op beschermde flora en fauna. Indien dergelijke soorten aanwezig zijn, worden door de voorgenomen ingrepen mogelijk verbodsbepalingen van het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming overtreden. Door een effectenanalyse moet worden onderzocht op welke wijze sprake is van negatieve effecten en hoe deze kunnen worden voorkomen. Mogelijk is het noodzakelijk nader onderzoek uit te voeren en/of een ontheffing aan te vragen voor de voorgenomen ontwikkeling.

Om na te gaan of dit voor het voorgenomen plan het geval is, is door idverde Advies op verzoek van de opdrachtgever een quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd. Voorliggend rapport geeft advies met betrekking tot de mogelijkheden om ingebruikname van het stuk grond (en voorbereidende werkzaamheden) in overeenstemming met de Wet natuurbescherming uit te voeren.

1.2 Afbakening onderzoek

De Wet natuurbescherming beschermt naast soorten ook gebieden (Natura 2000) en houtopstanden. Daarnaast worden op provinciaal niveau gebieden beschermd onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

De voorgenomen werkzaamheden kunnen mogelijk negatieve effecten hebben op Natura 2000-gebieden. Dit kan via directe fysieke effecten, zoals rijroutes die een gebied doorkruizen, of bijvoorbeeld via stikstofdepositie, wat kan zorgen voor soortenverarming. In nabijheid van het onderhavige plangebied ligt het Natura 2000-gebied Lonnekermeer (ca. 4km afstand). Hierop treden mogelijke negatieve effecten ten gevolg van de werkzaamheden in op. In dit rapport worden daarom de voorgenomen ontwikkelingen getoetst ten aanzien van dit Natura 2000-gebied.

Het onderdeel houtopstanden is pas aan de orde als de bomen in buiten de bebouwde kom staan. Het onderhavige plangebied bevindt zich buiten de bebouwde kom. Bijgevolg is een toetsing aan het onderdeel houtopstanden geen onderdeel van dit rapport.

Het plangebied is daarnaast geen onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Hierdoor is de planologische gebiedsbescherming niet van toepassing, en behoeft er geen "Nee, tenzij"-toets te worden doorlopen. Een verkennende toetsing ten aanzien van conflicten met bescherming van het NNN maakt geen onderdeel uit van dit rapport.

Binnen het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) is het doel van dit onderzoek te bepalen of de kans bestaat dat verbodsbepalingen ten aanzien van beschermde plant- en diersoorten worden overtreden door de voorgenomen ontwikkeling. Voorliggende rapportage geeft antwoord op de volgende onderzoeksvragen ten aanzien van beschermde soorten:

- Zijn in het plangebied en de directe omgeving daarvan beschermde plant- of diersoorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?
- Ondervinden de aanwezige beschermde plant- of diersoorten negatieve effecten van de voorgenomen kapwerkzaamheden?
- Zo ja, is het mogelijk om optredende negatieve effecten te voorkomen of te mitigeren? En op welke wijze dient dit te geschieden?
- Is nader onderzoek noodzakelijk om aanwezigheid van soorten of mogelijke effecten daarop uit te sluiten?
- Is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen voor het overtreden van de verbodsbepalingen binnen het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de onderzoeksmethode beschreven. In hoofdstuk 3 is de ligging van het plangebied en de voorgenomen ingreep beschreven. In hoofdstuk 4 zijn de onderzoeksresultaten gepresenteerd en in hoofdstuk 5 is voor de aanwezige of niet uit te sluiten soorten een effectenbeoordeling uitgevoerd. In hoofdstuk 6 zijn de conclusie en het advies beschreven. Tot slot is de geraadpleegde literatuur in hoofdstuk 7 opgenomen.

2. Werkwijze

De quickscan betreft een verkenning die bestaat uit een bronnenonderzoek en een veldbezoek. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek, is een inschatting gemaakt van de aanwezige natuurwaarden en is beoordeeld of het plan (negatieve) effecten kan hebben op beschermde soorten (effectenanalyse). Hieronder is per onderdeel de werkwijze toegelicht.

2.1 Quickscan: bronnenonderzoek

Voorafgaand aan het veldbezoek is een bronnenstudie uitgevoerd om een inschatting te kunnen maken van het voorkomen van beschermde soorten binnen het plangebied en in de directe omgeving hiervan. Voor deze bronnenstudie is gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Binnen een straal van circa 1 kilometer zijn alle relevante waarnemingen van vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vogels met jaarrond beschermde nesten, amfibieën, reptielen en geleedpotigen van de afgelopen 5 jaar meegenomen. Hierdoor ontstaat een voldoende actueel beeld van waargenomen soorten behorende tot deze soortgroepen in en rondom het plangebied. Uit de NDFF-studie (laatst geraadpleegd d.d. 18-05-2022) kwam een totaal van 1276 waarnemingen naar voren. Op basis van de beschikbare gegevens is een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde soorten binnen het plangebied.

Daarnaast is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van wettelijke beschermde Natura 2000-gebieden.

2.2 Quickscan: veldbezoek

Het veldbezoek bestaat uit een biotooptoets met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnenonderzoek zijn hierbij in het veld getoetst en waar nodig aangevuld.

Het veldbezoek is op 19 mei 2022 uitgevoerd door één ecooloog van *id*verde Advies. Tijdens uitvoer van het veldbezoek was het half bewolkt, ca. 27 °C en was er sprake van 2 Bft. Tijdens het veldbezoek is, gezien de aard van het plangebied en de voorgenomen ontwikkeling, speciaal gelet op foerageergebied en verblijfplaatsen van marterachtigen, vogel- en eekhoornnesten en boomholten.

Op het moment dat het veldbezoek werd uitgevoerd waren niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Sommige diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebieden en migratierouten aan hun leefomgeving stellen, vergeleken met en getoetst aan de situatie in het veld.

Voor planten is gelet op de vegetatiestructuur en de abiotische omstandigheden van de groeiplaats. Op deze manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch mogelijk kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied.

Tevens is gelet op de aanwezigheid van invasieve plantenexoten zowel binnen als direct grenzend aan het plangebied. Invasieve exoten als Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw hebben zich als gevolg van menselijke activiteiten gevestigd in Nederland. Deze soorten kunnen zich snel verspreiden en concurreren hierbij de oorspronkelijke vegetatie weg. Daarnaast kunnen deze soorten voor overlast zorgen bij mensen. De opdrachtgever heeft in veel gevallen de plicht om verdere verspreiding van exoten te voorkomen.

2.3 Effectenbeoordeling

Op basis van de uitkomsten van het bronnen- en veldonderzoek is beoordeeld of de voorgenomen werkzaamheden (negatieve) effecten hebben. Indien sprake is van een conflictsituatie tussen de aanwezigheid van beschermde soorten en de geplande ruimtelijke ingreep, is in onderhavige rapportage aangegeven welke voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen. Indien negatieve effecten door het nemen van voorzorgsmaatregelen niet te voorkomen of uit te sluiten zijn, is aangegeven of nader onderzoek, mitigerende maatregelen en/of een ontheffing noodzakelijk is.

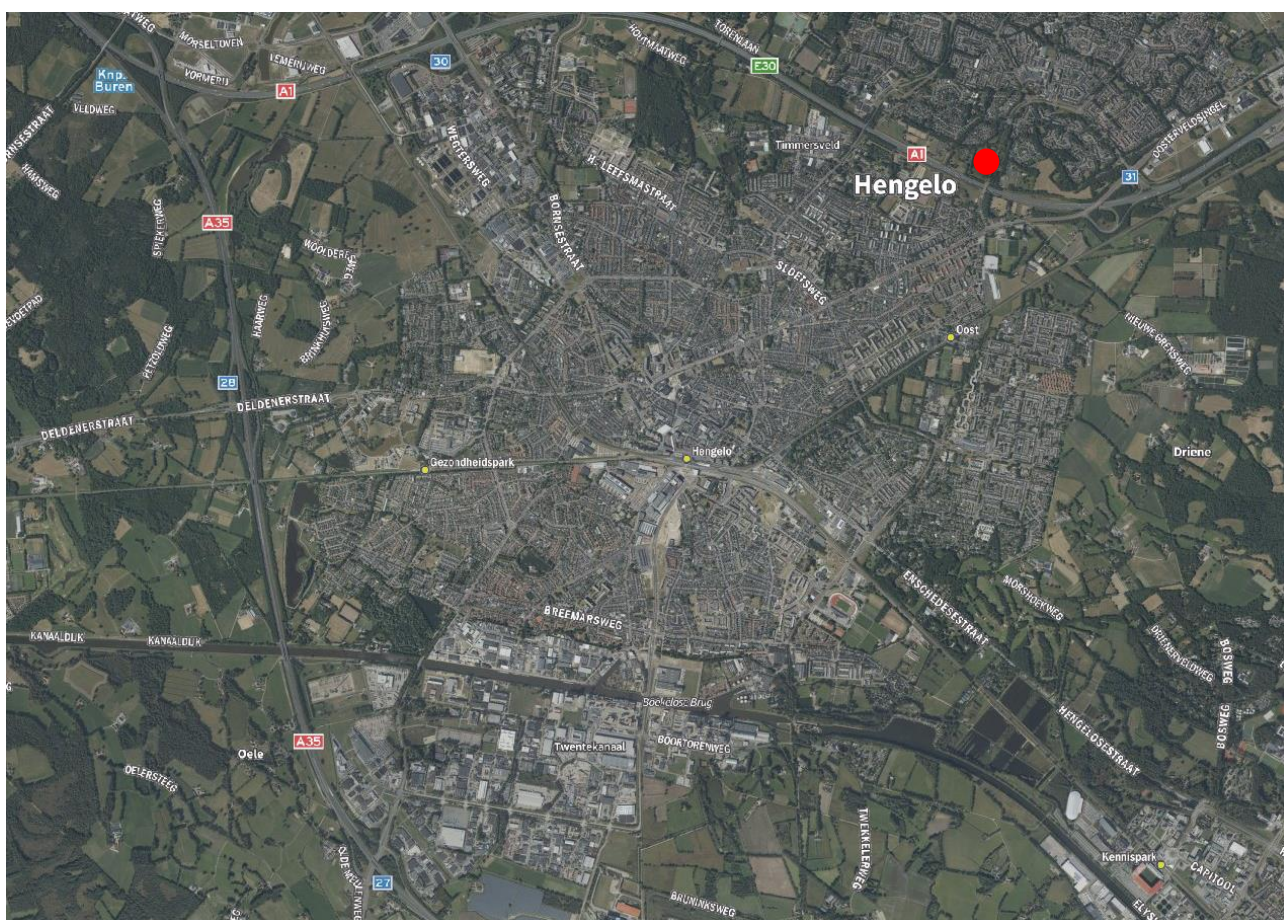
3. Plangebied

Onderstaand is de ligging van het plangebied weergegeven, het algemene biotoop van het plangebied beschreven, en zijn de geplande werkzaamheden nader toegelicht.

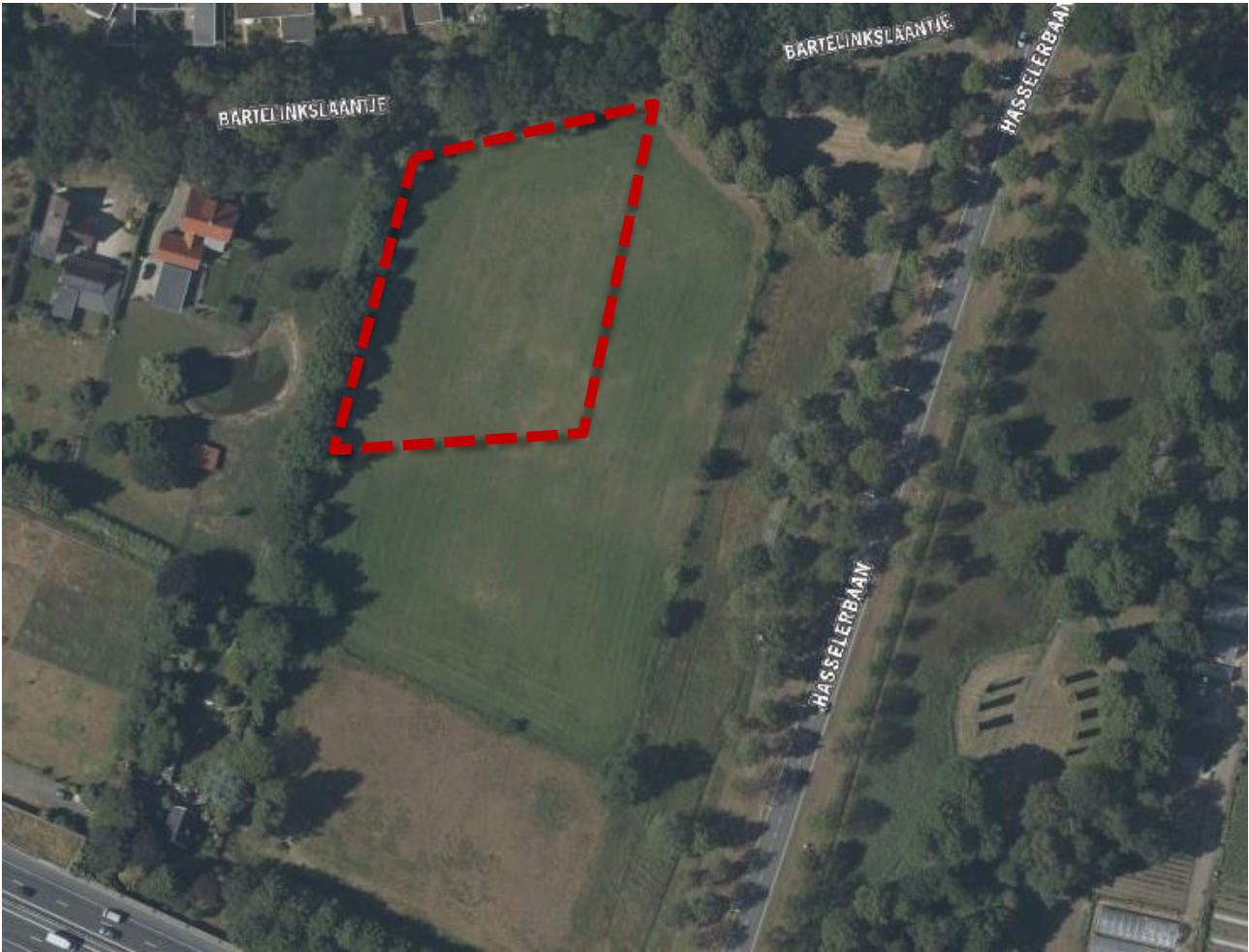
3.1 Plangebied en voorgenomen ontwikkeling

Planlocatie Bartelinkslaantje ligt in het noordoosten van Hengelo, net ten noorden van de rijksweg A1. Het plangebied betreft de noordelijke sectie van een weiland. Dit weiland is ingebed in een groen mozaïek van weiden, boomlanen en -singels, en bosjes dat parallel aan de Rijksweg A1 tussen west en oost spant en Hengelo doorsnijdt. Ten noorden en zuiden van dit gebied bevinden zich woonwijken, zoals de Kleine Driene en Hasselo. Het plangebied grenst aan een goed ontwikkelde boomsingel, een smalle watergang, de rest van de weide en autoweg de Hasselerbaan.

Op figuur 3.3 is de eerste schets toegevoegd van de geplande situatie met de woonwagens, paden en groenstrook. Om tot de nieuwe situatie te komen is het aanleggen van riolering en nutsvoorzieningen, het uitvoeren van voorbereidende grondwerkzaamheden om verzakking van woningen te voorkomen, het plaatsen van de woonwagens en realiseren van nieuwe groenstroken nodig. Het bestaande grasland zal hier dus voor om worden gevormd tot bouwterrein. Aangezien er bestuurlijk gezien nog veel geregeld moet worden is er qua planning van de werkzaamheden nog niets vastgelegd. Zodra o.a. de verandering van de bestemmingsplannen voor het terrein is goedgekeurd kunnen deze pas van start gaan. Dit is in ieder geval niet eerder dan 2023, en mogelijk 2024.

Figuur 3.1. Locatie van het plangebied (rode stip) t.o.v. de stad Hengelo (bron: Cyclomedia).

Figuur 3.2. Luchtfoto met daarop de ruwe contouren van het plangebied (rood omlijnd) (bron: Cyclomedia).

Figuur 3.3. Plankaart van toekomstige situatie (concept) (bron: opdrachtgever).

3.2 Algemene biotoopomschrijving plangebied

Het plangebied bestond ten tijde van het veldbezoek enkel uit productiegrasland, waarschijnlijk sterkt verrijkt met stikstof vanwege de agrarische functie. Aan dit grasland grenst een boomsingel met daarin o.a. lindes, zomereik, berk en in de ondergroei braam, klimop en brandnetel. Ten noorden en westen van het plangebied, in de boomsingels, lopen smalle watergangen.

Figuur 3.4. Impressie van het plangebied

3.1 Natura 2000

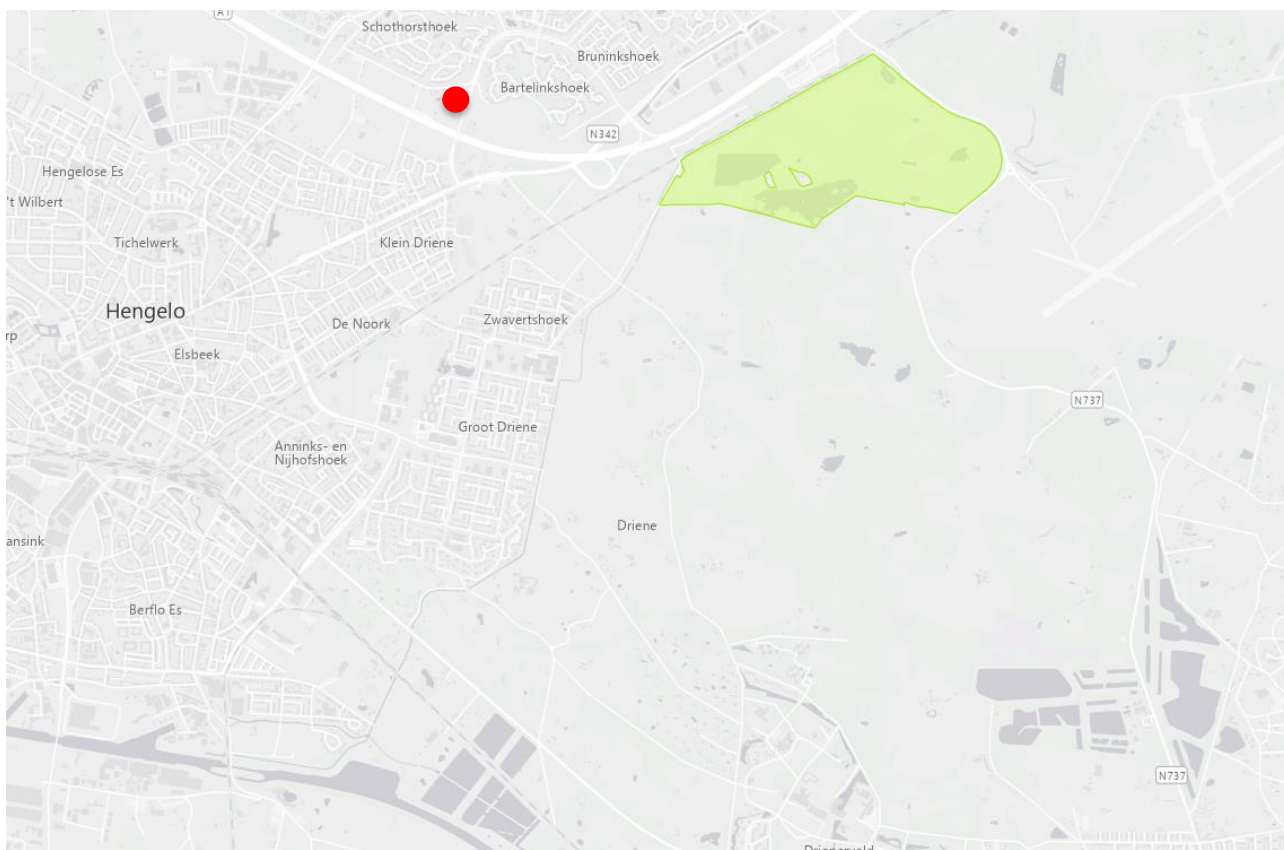
Bescherming van N2000 gebieden is binnen de Wnb onderverdeeld in de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Binnen een N2000 gebied kunnen deelgebieden aangewezen zijn als Vogelrichtlijngebied, Habitatrichtlijngebied of beide.

Het plangebied ligt op ca. 2 kilometer afstand van het Natura 2000-gebied Lonnekermeer. Het Lonnekermeer is een Habitatrichtlijngebied. Verscheidene natuurlijke habitattypen zijn ervoor aangewezen, waarvoor het gebied een bijdrage levert aan instandhoudingsdoelstellingen op landelijke niveau. Daarnaast is een doelsoort bepaald: de gevlekte witsnuitlibel. Deze is waargenomen binnen een straal van 1 km van het plangebied (NDFP).

De werkzaamheden ter plaatse zijn relatief kleinschalig van aard en de afstand tot het N2000 gebied is groot. De werkzaamheden zorgen daarom niet voor directe wezenlijke verstoring van Habitatrichtlijntypen en -soorten binnen het N2000 gebied. Een Voortoets is bijgevolg onnodig.

Wel is mogelijk sprake van indirecte negatieve effecten in de vorm van stikstofdepositie. De werkzaamheden zullen (deels) uitgevoerd worden met zware machines, welke kunnen zorgen voor stikstofdepositie op het Habitatrichtlijngebied. Per 1 juli 2021 is echter de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden, waarmee voor tijdelijke bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten een vrijstelling geldt van de vergunningplicht. Deze vrijstelling geldt alleen voor de bouwfase, niet voor de gebruiksfase. In de gebruiksfase zal gekoppeld aan de bewoning van het woonwagencamp het voertuiggebruik verhogen, echter slechts marginaal. Dit omdat het aannemelijk is dat rijbewegingen slechts voor een klein deel in de radius rond het N2000 gebied zullen voorvallen, en deze in vergelijking met de verkeersactiviteit op de N342 van een verwaarloosbare schaal zijn. De verwachting is bijgevolg dat de hoeveelheid vrijkomend stikstof in gebruiksfase verwaarloosbaar veel hoger zal liggen t.o.v. de huidige situatie. Het is dus niet nodig een stikstofberekening uit te voeren.

Door de voorgenomen ontwikkeling binnen het plangebied treden geen negatieve effecten op met betrekking tot de gebiedsbescherming in het kader van de Wet natuurbescherming. Er hoeft geen Voortoets of Aerius-berekening te worden uitgevoerd.

Figuur 3.5. Locatie van het plangebied (rood) t.o.v. Natura 2000-gebied Lonnekermeer (bron: natura2000.nl).

4. Resultaten soortenbescherming

De basis voor de toetsing wordt gevormd door gegevens over het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten- en diersoorten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en werkzaamheden. Onderstaand zijn per soortgroep de resultaten van het bronnen- en veldonderzoek beschreven.

4.1 Vaatplanten

Bronnenstudie

Uit de gegevens van de NDFF zijn geen meldingen bekend van beschermde vaatplanten binnen een straal van 1 km rondom het plangebied. Wanneer een bredere straal wordt gekozen (ca. 10 km) zijn meldingen van zes beschermde vaatplanten bekend. Dit gaat om bergnachtorchis, breed wollegras, Kartouizer anjer, korensla, kruipend moerasscherm en spits havikskruid.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. De in de NDFF vermelde beschermde soorten worden niet verwacht in het plangebied omdat het soorten zijn die niet gedijen op een voedselrijke bodem en in een intensief beheerde vegetatie. Hiervan is sprake in het plangebied. Omdat er binnen een straal van 10 km is gekeken naar het voorkomen van streng beschermde soorten, en het plangebied voor geen van deze soorten geschikt is, kan worden uitgesloten dat beschermde vaatplanten voorkomen in het plangebied.

4.1 Grondgebonden zoogdieren

Bronnenstudie

Uit de gegevens van de NDFF zijn meldingen bekend van beschermde grondgebonden zoogdieren binnen een straal van ca. 1 km rondom het plangebied. Het gaat om de boommarter, bosmuis, bunzing, eekhoorn, egel, haas, huisspitsmuis, ree, steenmarter, vos en wezel.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde zoogdieren waargenomen. Het plangebied is een productiegroenland wat grondgebonden zoogdieren hoogstens zeer sporadisch gebruiken als foerageergebied. Uitzondering hierop zijn wellicht ree, haas en konijn, die het grasland kunnen begrazen. De omliggende boomsingels maken daarnaast mogelijk deel uit van het leefgebied van marterachtigen, eekhoorn, ree en vos. In de omgeving is echter voldoende alternatief foerageer- en leefgebied aanwezig. Daarnaast betreft de voorgenomen ontwikkeling slechts een gedeelte van het grasland, en worden reeds aanwezige groenstructuren gespaard, waarmee een mogelijke verbindingroute voor grondgebonden zoogdieren tussen west en oost in stand blijft.

In de boomsingels zijn geen eekhoornnesten of boomholten met potentieel geschikte verblijfgelegenheden waargenomen. Er zijn daarnaast geen holen of burchten in de grond waargenomen. Er zijn daarnaast geen sporen van marterachtigen, zoals uitwerpselen, prooiresten en nagelkrassen, waargenomen.

Aanwezigheid van algemene soorten als bosmuis, huisspitsmuis, rosse woelmuis, haas en egel kan niet worden uitgesloten. Ook zijn er aan de grenzen buiten het plangebied rommelige hoekjes en struweel aanwezig waar egels in kunnen overnachten en overwinteren.

4.2 Vleermuizen

Bronnenstudie

Bij het gebruik van het landschap door vleermuizen kan onderscheid gemaakt worden tussen vaste verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. Uit de gegevens van de NDFF zijn binnen een straal van ca. 1 km rondom het plangebied meldingen bekend van gewone dwergvleermuis

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen boomholten waargenomen die kunnen fungeren als verblijfplaats voor vleermuizen. Het dichte bladerdak aan de bomen beperkte daarnaast de in- en uitvlieg mogelijkheden van eventueel aanwezige boomholten. Geschikte boomholten, en daarmee verblijfplaatsen, worden uitgesloten.

Het plangebied bevat lijnvormige structuren (bomenlanen) die als vliegroute gebruikt kunnen worden. Het plangebied kan daarnaast gebruikt worden als foerageergebied. Goed ontwikkelde houtwallen aan de grenzen van de grasvelden zorgen voor een windluw luchtruim. Daarnaast zorgt de grote verscheidenheid aan groenstructuren en de aanwezigheid van voor een toereikend voedselaanbod in de vorm van insecten. De aanwezigheid van (essentieel) foerageergebied kan niet worden uitgesloten.

4.3 Vogels met jaarrond beschermde nesten

Bronnenstudie

In de NDFF-database zijn in de omgeving van het plangebied meldingen bekend van soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4): boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, roek, sperwer en wespendif. Daarnaast zijn meldingen bekend van soorten uit categorie 5, namelijk blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihals, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, groene specht, grote bonte specht, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, koolmees, oeverzwaluw, pimpelmees, spreeuw, torenvalk, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte specht en zwarte roodstaart. Dit zijn soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn indien er sprake is van zwaarwegende ecologische omstandigheden. Er zijn geen meldingen van jaarrond beschermde nesten binnen of in de directe omgeving van het plangebied.

Veldbezoek

Categorie 1 t/m 4

Tijdens het veldbezoek zijn geen vogels of nesten waargenomen die jaarrond beschermd zijn (cat. 1 t/m 4). Nesten van gebouwbewonende soorten, zoals huismus, kerkuil en gierzwaluw, kunnen worden uitgesloten wegens een gebrek aan bebouwing in het plangebied. Nesten van buizerd, havik, ooievaar, wespendif en sperwer vallen op vanwege de grootte en/of ligging, echter zijn niet gezien, op basis waarvan ze worden uitgesloten. Boomvalk en spechtvalk nestelen in oude nesten van kraaiachtigen, welke eveneens niet zijn gezien. Roek is een koloniebroeder, waarvan nesten of aanwezigheid zou opvallen of naar alle waarschijnlijkheid al bekend is bij de gemeente en vermeld in de NDFF. Nesten van roeken kunnen worden uitgesloten in het plangebied. Nesten van grote gele kwikstaart zijn niet te verwachten in het plangebied, aangezien deze soort vrijwel uitsluitend broedt langs oevers van beken en rivieren.

Categorie 5

Er zijn geen nesten waargenomen in het plangebied. Voor de meeste uit de bronnenstudie naar voren gekomen vogelsoorten waarvan de nesten onder zwaarwegende omstandigheden jaarrond beschermd zijn (cat. 5) vormt het plangebied op dit moment zelf geen geschikt broedhabitat. Deze soorten broeden in holten in bomen (koolmees, groene specht) of in boomtoppen (ekster, zwarte kraai). De omliggende boomsingels en losstaande bomen kunnen echter wel voorzien in deze functie. Op het moment van het veldbezoek zijn geen categorie 5 nesten aangetroffen. Gezien de lange periode tussen de quickscan en de voorgenomen ontwikkeling, is het echter mogelijk dat tegen de tijd dat de ontwikkeling plaats gaat vinden nieuwe nesten zijn gebouwd. Een broedvogelcheck door een deskundig ecooloog is tegen die tijd noodzakelijk.

4.4 Overige broedvogels

Bronnenstudie

In de omgeving van het plangebied zijn diverse algemene broedvogels gemeld in de NDFF, onder andere roodborst, merel, tijtjaf, winterkoning, en zwartkop.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn algemene vogelsoorten waargenomen, waaronder houtduif. De boom- en struweelsingel rondom het plangebied vormt geschikt (broed)habitat voor algemene broedvogels zoals merel, roodborst, winterkoning. Er wordt verwacht dat deze soorten gebruik maken van de bomen en struwelen om nesten te bouwen.

4.5 Vissen

Het plangebied herbergt geen watervoerende waterlichamen. Aanwezigheid van vissen is uitgesloten.

4.6 Amfibieën

Bronnenstudie

In de NDFF-database zijn waarnemingen bekend van algemeen voorkomende amfibieën; bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. In de wijde omgeving (regio) komen ook de Habitatrichtlijnsoorten kamsalamander, poelkikker, heikikker en rugstreeppad voor.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is gelet op het voorkomen van geschikte biotopen voor amfibieën. Negatieve effecten op beschermde amfibieën kunnen worden uitgesloten omdat voor deze soorten in het plangebied geen geschikt landhabitat of voortplantingshabitat aanwezig is. Kamsalamander komt zelden voor in akkerbouwgebieden, waaruit het plangebied bestaat. De kamsalamander wordt bijgevolg uitgesloten. Heikikker is een cultuurvliesende soort, en zal zich niet ophouden aan de grens van het stedelijk gebied van Hengelo. Rugstreeppad is een pioniersoort, die zich voorplant in tijdelijk, ondiep water en die foerageert en overwintert op braakliggende gronden, met name zanderige terreinen zoals duinen. Deze zijn niet vertegenwoordigd in het plangebied. De poelkikker is eveneens een zeer kritische soort die hecht aan stilstaande, onbeschaduwde wateren met goed begroeide oeverzones in bos- en heidegebieden en op hogere zandgronden. Dit is niet aanwezig binnen of in de directe omgeving van het plangebied. De poelkikker wordt bijgevolg uitgesloten.

Voor algemeen voorkomende amfibieën zoals gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en kleine watersalamander kan het plangebied geschikt landhabitat vormen. Voorplantingshabitat is echter niet binnen het plangebied aanwezig. Aanwezigheid van algemeen voorkomende amfibieën kan niet worden uitgesloten.

4.7 Reptielen

Bronnenstudie

In de NDFF-database zijn geen waarnemingen bekend van de beschermde reptielen. In de ruimere omgeving (ca 10km) zijn hazelworm, levendbarende hagedis en muurhagedis waargenomen.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is gelet op het voorkomen van geschikte biotopen voor bovenstaande reptielen. Hazelworm leeft bij voorkeur in enigszins vochtige, met vegetatie bedekte gebieden. Het plangebied bestaat uit productiegrasland, waar de hazelworm geen dekking vindt. De hazelworm wordt uitgesloten.

Daarnaast bestaat het plangebied niet uit duin of heide, wat het ongeschikt maakt voor bijvoorbeeld zandhagedis en levendbarende hagedis. Muurhagedis komt voor op stenige plekken, zoals rotswanden en stadsmuren. Deze zijn niet aanwezig in het plangebied. Bijgevolg is de muurhagedis ook uitgesloten.

4.8 Ongewervelden

Bronnenstudie

Uit de gegevens van de NDFF zijn meldingen van beschermde ongewervelden bekend binnen een straal van 1 km rondom het plangebied. Dit betreft grote vos, kleine ijsvogelvlinder, gevlekte witsnuitlibel en sierlijke witsnuitlibel.

Veldbezoek

Beschermde ongewervelden zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Het plangebied bestaat uit een homogeen productiegrasland, met in de aangrenzende terreinen een begroeiing van o.a. brandnetel, klimop, ruderalesoorten en braam welke duiden op voedselrijkdom en weinig ruimte bieden aan een rijkere flora of waardplanten. De aangrenzende waterlichamen bevatten daarnaast niet de noodzakelijke rijke waterflora die vereist is voor sierlijke en gevlekte witsnuitlibel. Dit is een ongeschikt biotoop voor beschermde ongewervelden en bijgevolg worden deze niet verwacht in het plangebied.

4.9 Risicosoorten

Tijdens het veldbezoek zijn geen invasieve exoten zoals reuzenberenklauw of Japanse duizendknoop aangetroffen.

5. Toetsing aan de Wet natuurbescherming (WNB)

In dit hoofdstuk is een analyse gemaakt van de te verwachten effecten op de soorten die aanwezig zijn of verwacht worden. Op basis van de gegevens uit het bronnen- en veldonderzoek is het voorkomen van beschermde vaatplanten, vissen, reptielen en ongewervelden uitgesloten. Hierdoor is het optreden van negatieve effecten op deze soorten of soortgroepen niet aan de orde en worden zij onderstaand niet verder behandeld.

5.1 Grondgebonden zoogdieren

Algemene zoogdieren

Voor algemene grondgebonden zoogdiersoorten is niet zonder meer uit te sluiten dat de voorgenomen werkzaamheden leiden tot tijdelijke verstoring door geluid en aanwezigheid van mensen. Bij werkzaamheden kunnen muizen- en konijnenholen verloren gaan. Ook kunnen bij het opruimen van het terrein egels verstoord worden. In de Provincie Overijssel geldt echter een vrijstelling van verbodsbepalingen ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen. Dit geldt voor algemene zoogdieren als egel en verschillende muizensoorten. Dat wil zeggen dat in gevallen waar de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden.

Schadelijke effecten dienen wel zoveel mogelijk beperkt te worden, vanwege de algemene zorgplicht die te allen tijde van toepassing is. Dit houdt in dat werkzaamheden zorgvuldig en met zo min mogelijk schade uitgevoerd moeten worden. Dit kan door aangetroffen exemplaren de mogelijkheid te bieden om te vluchten. Tijdens de winter kunnen dieren in winterslaap/rust aanwezig zijn. Wanneer tijdens de winterperiode hopen bladeren en rommelige hoekjes binnen het plangebied worden verwijderd, is het nodig om van tevoren een ecologische check uit te voeren. De ecologisch deskundige kan in dat geval dieren verplaatsen naar een veilige plek, wanneer zij niet in staat zijn zelf te vluchten.

5.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen en essentiële vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen zijn beschermd onder de Wnb. In de boomsingels zijn geen boomholten geschikt als verblijfplaats waargenomen. Daarnaast ontbreekt bebouwing in het gebied met mogelijk geschikte verblijfplaatsen. Conflicten met de Wnb ten gevolge van directe schade aan verblijfplaatsen zijn dus niet aan de orde.

Daarnaast kan het terrein zelf onderdeel uitmaken van belangrijk foerageergebied van vleermuizen. Bij de voorgenomen ontwikkeling wordt echter slechts een klein deel van het plangebied bebouwd met woonwagens, waardoor het gebied zijn functie als foerageergebied behoudt. Groenstructuren in het gebied blijven daarnaast behouden en worden uitgebreid, wat mogelijk de kwaliteit van het foerageergebied verbetert. Indien tijdens de werkzaamheden gebruik wordt gemaakt van kunstmatige verlichting, kunnen foeragerende vleermuizen hierdoor verstoord worden. Hiervan is alleen sprake tijdens de actieve periode van vleermuizen (ca. april t/m oktober). Negatieve effecten kunnen beperkt worden door de werkzaamheden uit te voeren bij daglicht (tussen zonsopkomst en zonsondergang), en geen gebruik te maken van kunstmatige verlichting. Indien toch in de nacht gewerkt wordt, moet de verlichting zo gericht worden dat de lucht en het omringende bos/bomen niet beschenen worden.

Ook wanneer de bouwfase is afgerond, kan kunstmatige verlichting in de gebruiksfase zorgen voor verstoring van vleermuizen. Om dit te voorkomen, kan verlichting zodanig worden toegepast dat het gebied niet onnodig verlicht wordt.

5.3 Vogels

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Er zijn geen categorie 1 t/m 4 jaarrond beschermde nesten waargenomen in het plangebied. Daarnaast zijn geen categorie 5 jaarrond beschermde nesten waargenomen. Deze zijn alleen jaarrond beschermd zijn wanneer sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen (bijv. koolmees, ekster, zwarte kraai). Van dergelijke zwaarwegende redenen kan sprake zijn als in de omgeving van een bestaande nestlocatie geen alternatief broedhabitat aanwezig is. Aangezien het plangebied vlakbij meerdere boomstroken en bosrijke gebieden liggen, is er voldoende gelegenheid voor deze soorten om een alternatieve nestlocatie te vinden in de omgeving. Van ecologisch zwaarwegende redenen is daarmee geen sprake.

Algemene broedvogels

De meeste vogelsoorten maken elk jaar een nieuw nest. Nesten van algemene broedvogels zijn beschermd wanneer zij in gebruik zijn. De boomtoppen en de struwelen rondom het plangebied kunnen fungeren als broedhabitat. Door de werkzaamheden ruim buiten het broedseizoen (indicatief broedseizoen is maart t/m juli) uit te voeren worden verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming niet overtreden.

5.4 Amfibieën

Algemene amfibieën, zoals bruine kikker, bastaard kikker, kleine watersalamander en gewone pad, kunnen incidenteel worden verwacht op basis van hun verspreiding en habitatseisen. Deze soorten zijn beschermd onder de Wnb, echter geldt in de Provincie Overijssel een algemene vrijstelling van verbodsbepalingen ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat wil zeggen dat in gevallen waar de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden.

Schadelijke effecten dienen wel zoveel mogelijk beperkt te worden, doordat de algemene zorgplicht te allen tijde van toepassing is. Dit houdt in dat de werkzaamheden zorgvuldig en met zo min mogelijk schade uitgevoerd moeten worden. Door aangetroffen dieren de kans te geven om te vluchten wordt hieraan voldaan. Tijdens de winter kunnen dieren in winterslaap/rust aanwezig zijn. Wanneer tijdens de winterperiode hopen bladeren en rommelige hoekjes binnen het plangebied worden verwijderd, is het nodig om van tevoren een ecologische check uit te voeren. De ecologisch deskundige kan in dat geval dieren verplaatsen naar een veilige plek, wanneer zij niet in staat zijn zelf te vluchten.

5.5 Algemene zorgplicht

Voor alle levende flora en fauna (ook onbeschermd) geldt de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat de uitvoerder de werkzaamheden die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen neemt om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen. Bij het aantreffen van diersoorten moeten deze de kans worden gegeven om de werkzaamheden te ontvluchten. Tijdens de winter kunnen dieren in winterslaap/rust aanwezig zijn. Wanneer tijdens de winterperiode hopen bladeren en rommelige hoekjes binnen het plangebied worden verwijderd, is het nodig om van tevoren een ecologische check uit te voeren. De ecologisch deskundige kan in dat geval dieren verplaatsen naar een veilige plek, wanneer zij niet in staat zijn zelf te vluchten.

6. Conclusie en advies

In dit hoofdstuk is de conclusie en het advies opgenomen. Aangegeven is of sprake kan zijn van een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, er voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om overtreding te voorkomen, of dat aanvullend onderzoek en/of voorzorgs- en mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn. Indien een ontheffing noodzakelijk is, is dit aangegeven.

6.1 Conclusie soortenbescherming

De verspreidingsgegevens en het oriënterend veldbezoek geven een voldoende duidelijk beeld van het (mogelijk) voorkomen van beschermde diersoorten. Van de soortgroepen beschermde vaatplanten, vissen, reptielen en ongewervelden kunnen negatieve effecten worden uitgesloten. Voor de soortgroepen beschermde grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, broedvogels en amfibieën kan echter niet zondermeer worden uitgesloten dat er negatieve effecten optreden. Voor deze soortgroepen zijn aanvullende ecologische voorzorgsmaatregelen nodig om conflicten met de Wnb te voorkomen. Tabel 6.1 geeft een overzicht van de conclusies.

Tabel 6.1 Samenvatting van effecten, mogelijke vervolgstappen en voorzorgsmaatregelen per soortgroep.

Soort(groep)	Ingrep verstorend	Vervolgonderzoek noodzakelijk	Ontheffing nodig	Voorzorgsmaatregelen / vervolgonderzoek
Vleermuizen	Mogelijk	Nee	Nee	<ul style="list-style-type: none"> • Werkzaamheden uitvoeren bij daglicht waardoor foeragerende of overvliegende vleermuizen niet worden gestoord. • Tijdens de bouwfase geen gebruik maken van tijdelijke bouwverlichting • In de eindsituatie eventuele verlichting zodanig toepassen dat de groenstructuren en lucht niet onnodig verlicht wordt
Vogels met jaarrond beschermde nesten en algemene broedvogels	Nee, mits voorzorgsmaatregel wordt toegepast	Nee	Nee	<ul style="list-style-type: none"> • Om verstoring van in gebruik zijnde nesten te voorkomen worden de werkzaamheden waarbij groen/bomen verwijderd worden ruim buiten het indicatieve broedseizoen (circa maart-juli) uitgevoerd, bij voorkeur in de periode december-februari vanwege mogelijke aanwezigheid van laat broedende vogels als houtduif. • Een broedvogelcheck dient te worden uitgevoerd door een ter zake kundige ecooloog kort voorafgaand aan de werkzaamheden, indien wordt gewerkt in het broedseizoen.

Algemene zoogdieren en amfibieën (bijv. muizen, egel, bruine kikker)	Nee, mits voorzorgsmaatregel wordt toegepast	Nee	Nee	<ul style="list-style-type: none"> • Tijdens de werkzaamheden dient men bij het aantreffen van een exemplaar deze de gelegenheid te geven om te ontkomen. • Indien tijdens de winterperiode wordt gewerkt is ecologische begeleiding nodig om dieren in winterrust in veiligheid te brengen.
--	--	-----	-----	--

6.1 Conclusie gebiedsbescherming

Door de voorgenomen ontwikkeling binnen het plangebied treden geen negatieve effecten op met betrekking tot de gebiedsbescherming in het kader van de Wet natuurbescherming.

7. Literatuurlijst

- NDFF-database (2022). <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul>. Opgehaald: 18-05-2022.
- NDFF Verspreidingsatlas (2022). <https://www.verspreidingsatlas.nl>. Opgehaald: 18-05-2022
- Natura 2000-gebieden (2022). <https://www.natura2000.nl/gebieden>. Opgehaald: 18-05-2022
- Basiskaarten bodemdata (2022). <https://bodemdata.nl/basiskaarten>. Opgehaald: 18-05-2022